

Van de redactie

Het is zo langzamerhand algemeen bekend, dat in Maastricht een onderzoek is ingesteld naar het in de bodem voorkomen van mineraal en thermaal water, en dat dit onderzoek met succes bekroond is. Veel minder bekend is het, dat de boringen aan de Kastanjelaan en in Heugem ook een grote schat aan geologische en paleontologische gegevens heeft opgeleverd. Erg prettig is het, dat een aantal auteurs de wens te kennen heeft gegeven hierover in het Maandblad te willen publiceren. Een argument om juist het Maandblad hiervoor uit te kiezen is geweest, dat het voor de hand ligt, om belangrijke in de Limburgse bodem gedane vondsten te publiceren in een tijdschrift, dat zich speciaal richt op de natuurlijke historie van deze provincie.

De geologische aspecten van de boringen worden besproken in een artikel van de hand van de heer Bless. Dit artikel bespreekt de geologische geschiedenis van Nederland in het algemeen en die van de omgeving van Maastricht in het bijzonder. De boringen die nu zijn uitgevoerd reikten tot in de oudste gesteentelagen die uit de ondergrond van Limburg bekend zijn. Hierdoor is een veel gedetailleerder beschrijving van de geologische geschiedenis van de omgeving van Maastricht sinds het Paleozoicum mogelijk geworden.

Van de paleontologische ontdekkingen komen in dit Maandblad met name een aantal nog nooit eerder gevonden (fossiele) diersoorten aan de orde. Deze soorten zijn niet alleen nieuw voor Limburg, ze zijn überhaupt nog nooit eerder aangetroffen. Dit houdt in, dat de soortbeschrijvingen het vaste stramien volgen dat voorgeschreven is voor het beschrijven van nieuwe diersoorten. Extra leuk is het dat deze soorten namen hebben gekregen die verband houden met de plaats waar ze gevonden zijn.

Een nieuwe soort trilobiet werd genoemd naar Maastricht (Cummingella maastrichtensis). De naam die Maastricht in de oudheid droeg, Trega, ook bekend van het mineraalwater, het Tregawater, dat tot in de vijftiger jaren in Maastricht gewonnen werd, is gegeven aan een nieuwe koraalsoort (Caninia tregaensis). Naar de stadswijk Heugem zijn genoemd een nieuwe foraminiferensoort (Glomospiranella heugemensis) en een nieuwe soort ostracode (mosselkreeft; Shivaella heugemensis). En last but not least is een nieuwe koraalsoort genoemd naar gouverneur Kremers, die de boringen naar mineraalwater stimuleerde (Siphonophyllia (?) kremersi).

Aangezien beschrijvingen van nieuwe soorten ook buiten onze landsgrenzen gelezen moeten kunnen worden, zijn ze gesteld in het Engels en in het Frans (overigens zijn ze voorzien van een Nederlandstalige samenvatting). Wij meenden dat dit te rechtvaardigen was omdat het hier om voor Limburg belangrijke gegevens gaat. Overigens werden de twaalf bladzijden die deze aflevering dikker is dan oorspronkelijk gepland was mogelijk door een bijdrage in de kosten van de Stichting Geofiles, die zich o.a. ten doel stelt internationaal geologisch onderzoek te bevorderen.

Na de artikelen met betrekking tot de boringen naar mineraalwater volgen tot slot nog een artikel van de heer Ummels over de inventarisatie van de Roek in Limburg, een artikel van W. Vergoossen over de misschien in Limburg al ingeburgerde Wasbeer en tot slot enkele korte mededelingen en boekbesprekingen.

A.J. Lever

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Heerlen op 11 januari.

Op deze bijeenkomst, die ondanks het barre winterweer goed werd bezocht, hield de heer C. van Geel een voordracht over het Neusiedlersee-gebied. Het is een laag gebied, dat met tertiaire en kwartaire sedimenten is gevuld. De Donau heeft tussen de laatste twee ijstijden in een bepaald deel zijn sedimenten afgezet. Erg belangrijk voor de plantengroei is een zouthoudende laag, die in de laatste interglaciale periode is afgezet. Deze laag is deels afgedekt door jongere lagen, plaatselijk weggespoeld en voor een deel (in

Seewinkel) nog aan de oppervlakte aanwezig.

Het klimaat is een landklimaat. Het gebied is van alle zijden, uitgezonderd in het Zuid-Oosten, afgeschermd door gebergten. In Zuid-Oostelijke richting is een verbinding met de Hongaarsche vlakte, waarvan het Neusiedlersee-gebied een uitloper is. De neerslag in het gebied is slechts 60 cm/jaar. De Neusiedlersee heeft een vrij geringe watertoevoer uit de omliggende gebieden, maar heeft geen natuurlijke afvoer. Het oppervlak van het meer ontstaat door een evenwicht tussen de watertoevoer, de neerslag en de verdamping. Deze laatste is in de zomer,

bij watertemperaturen tot 29° C zeer groot. Door kleine variaties in het klimaat is de totale verdroging van de Neusiedlersee enkele malen voorgekomen. Dit gebeurde b.v. in 1865. De bodem bleef onbegroeid tengevolge van het hoge zoutgehalte.

In 1963 was het totale oppervlak 175 km², waarvan 50 km² begroeid met Riet en 125 km² open water. De grootste diepte is 131 cm, de gemiddelde diepte is 68 cm. Het Rietbestand wordt nog vergroot door 55 km² groeiend op bodems die boven de normale hoogwaterstand liggen. Totaal is het Rietoppervlak dus 105 km².

Door de beschermde ligging is er een